

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра психології

ЗАТВЕРДЖЕНО

Факультет ветеринарної медицини

17 червня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**
Ветеринарна конфліктологія

Галузь знань 21 «Ветеринарна медицина»

Спеціальність 212 «Ветеринарна гігієна санітарія і експертиза»

Освітня програма «Ветеринарна медицина»

Факультет ветеринарної медицини

Розробник: доцент кафедри психології, кандидат ветеринарних наук, Олександр
ШУПИК

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни ветеринарна конфліктологія

Ветеринарна конфліктологія – обов’язкова дисципліна, що має на меті формування компетентностей, необхідних для соціальної інтеграції, професійної адаптації, ефективної міжособистісної взаємодії майбутніх фахівців. Завдання курсу: сприяти формуванню навичок конструктивного вирішення й запобігання конфліктам у професійній діяльності та міжособистісній взаємодії; створювати умови розвитку особистісних якостей, значущих для ефективної комунікації з оточенням; забезпечити можливості розвитку творчої індивідуальності студентів. Вивчаючи курс, здобувачі матимуть змогу: осмислити теоретичні основи конфлікту як соціального явища, розвивати навички та вміння безконфліктної взаємодії, опанувати діагностичний інструментарій. Переваги курсу: можливість участі в групових формах навчальної діяльності, навчання в дії, самопізнання, планування саморозвитку. Форма підсумкового контролю – залік.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Магістр	
Освітня програма	Ветеринарна медицина	
Спеціальність	212 Ветеринарна медицина	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проєкт (робота)	не передбачено	
Форма контролю	залік	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	1	
Семестр	1	
Лекційні заняття	15 год.	
Практичні, семінарські заняття	-	
Лабораторні заняття	30 год.	
Самостійна робота	75	
Індивідуальні завдання	-	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	3	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета курсу: Формування компетентностей з управління конфліктами у ветеринарній практиці, комунікації з власниками тварин, колегами та персоналом клінік.

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню «Ветеринарної конфліктології»

Філософія з основами логіки

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у міжособистісному спілкуванні та взаємодії, що передбачає проведення досліджень та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК 9. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами інших галузей знань/видів економічної діяльності).

спеціальні (фахові) компетентності (СК): не передбачено.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПР 10. Пропонувати та використовувати доцільні інноваційні методи і підходи вирішення проблемних ситуацій професійного походження

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	разом	у тому числі					разом	у тому числі					
			л	п	лаб	і н д	с.р.		л	п	лаб	І н д	с.р.	
1	2	3	15		30		75							
Модуль 1. Теоретичні основи ветеринарної конфліктології														
Тема 1. Предмет і завдання ветеринарної конфліктології	1-2	11	3		10		20							
Тема 2. Психологія конфлікту	3-4	11	3		10		20							
Тема 3. Комунікація у ветеринарній медицині	5-6	12	4		5		20							
Тема 4. Етика та професійні суперечності	7-8	12	5		5		15							
Разом за змістовим модулем 1		46	15		30		75							
Модуль 2. Практика врегулювання конфліктів														
Тема 5. Конфлікти з власниками тварин	9-10	14	3		10		20							
Тема 6. Конфлікти у ветеринарному колективі	11-1 2	14	3		10		20							
Тема 7. Стресові та кризові ситуації	13-1 5	16	4		5		20							
Разом за змістовим модулем 2		44	5		5		15							
Разом		90	15		30		75							

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1.	Вступ до ветеринарної конфліктології	2
2.	Причини та динаміка конфліктів	2
3.	Комунікація ветеринарного лікаря	2
4.	Професійна етика	2
5.	Конфлікти з клієнтами	2
6.	Конфлікти в колективі	2
7.	Медіація та переговори	3
Усього		15

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Аналіз конфліктних ситуацій	4
2	Діагностика стилів поведінки в конфлікті	4
3	Комунікативні навички ветеринарного лікаря	4
4	Робота зі складними клієнтами	4
5	Вирішення конфліктів у колективі –	4
6	Управління стресом	4
7	Практика переговорів і медіації	6
Усього		30

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Історія розвитку конфліктології	15
2	Професійна етика ветеринарного лікаря	10
3	Аналіз конфліктів у клініках	10
4	Техніки активного слухання	10
5	Психологія стресу	10
6	Міжнародний досвід врегулювання конфліктів	10
7	Підготовка індивідуальних проєктів та кейсів	10
Усього		75

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист практичної роботи.

7. Методи навчання:

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод проєктного навчання;
- метод навчання через дослідження;

- метод навчальних дискусій та дебатів;
- метод командної роботи, мозкового штурму.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1.		
Практичне 1. Аналіз конфліктних ситуацій у ветеринарній практиці	ПРН 10. Розуміти сутність ветеринарної конфліктології, причини виникнення конфліктів у професійній діяльності ветеринарного лікаря, уміти аналізувати структуру конфлікту та визначати шляхи його вирішення.	7
Самостійна робота 1. Історія розвитку конфліктології та її значення для ветеринарної медицини	ПРН 10. Знати основні етапи розвитку конфліктології, сучасні підходи до управління конфліктами та їх застосування у ветеринарній практиці.	10
Практичне 2. Діагностика стилів поведінки в конфлікті	ПРН 10. Уміти визначати власний стиль поведінки в конфлікті та оцінювати поведінку учасників конфліктної взаємодії.	7
Самостійна робота 2. Методи профілактики конфліктів у ветеринарній діяльності	ПРН 10. Знати сучасні методи попередження конфліктів між ветеринарним лікарем, власниками тварин та колегами.	10
Практичне 3. Комунікативні навички ветеринарного лікаря	ПРН 10. Уміти застосовувати техніки активного слухання, емпатії та професійного спілкування під час роботи з клієнтами.	8
Самостійна робота 3. Психологічні аспекти професійного спілкування	ПРН 10. Комунікативні навички ветеринарного лікаря	10
Практичне 4. Етичні дилеми у ветеринарній практиці	ПРН 10. Знати принципи професійної етики та застосовувати їх для конструктивного вирішення конфліктних ситуацій.	8
Самостійна робота 4. Техніки психоемоційної саморегуляції	ПРН 10. Аналізувати складні етичні ситуації та приймати обґрунтовані професійні рішення.	10
Модульна контрольна робота 1.	Уміти демонструвати опановані знання та вміння у процесі їх діагностики	30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Психологія спілкування		
Практичне 5. Робота зі складними клієнтами	ПРН 10. Уміти ефективно взаємодіяти з власниками тварин у конфліктних та кризових ситуаціях.	10
Самостійна робота 5. Аналіз конфліктів між ветеринарним лікарем та власником тварини	ПРН 10. Визначати причини конфліктів та пропонувати шляхи їх конструктивного вирішення.	15

Практичне 6. Конфлікти у ветеринарному колективі	ПРН 10. Знати причини виникнення внутрішньокolleктивних конфліктів та методи їх профілактики.	10
Самостійна робота 6. Лідерство та командна взаємодія у ветеринарній клініці	ПРН 10. Розуміти принципи ефективної командної роботи та роль керівника у врегулюванні конфліктів.	10
Практичне 7. Міжнародний досвід управління конфліктами у ветеринарній медицині	ПРН 10. Аналізувати сучасні підходи до конфлікт-менеджменту у ветеринарних установах різних країн.	15
Самостійна робота 7. Переговори та медіація у ветеринарній практиці	ПРН 10. Уміти використовувати переговорні техніки та основи медіації для врегулювання професійних конфліктів.	10
Модульна контрольна робота 2.	Уміти демонструвати опановані знання та вміння у процесі їх діагностики	30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота		(M1 + M2)/2*0,7 ≤ 70
Залік		30
Всього за курс		(Навчальна робота + екзамен) ≤ 100

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	Відмінно
74-89	Добре
60-73	Задовільно
0-59	Незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення:

1. Шупик О.В. Електронний навчальний курс «Ветеринарна конфліктологія». <https://elearn.nubip.edu.ua/mod/page/view.php?id=3879827>

10. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Скібіцька Л. І. **Конфліктологія** : навчальний посібник. Київ : Кондор, 2024. 384 с.
2. Петрінко В. С. **Конфліктологія** : навчальний посібник. Ужгород : Говерла, 2020. 360 с.
3. Тихомирова Є. Б., Постолювський С. Р. **Конфліктологія**. Київ : Університетська книга, 2025. 240 с.
4. Долинська Л. В., Матяш-Заяц Л. П. **Психологія конфлікту**. Київ : Каравела, 2023. 304 с.
5. Луцишин Г. І. **Конфліктологія та теорія переговорів**. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2015. 200 с.
6. Fisher R., Ury W., Patton B. **Getting to Yes: Negotiating Agreement Without Giving In**. New York : Penguin Books, 2011. 240 p.
7. Euwema M., Giebels E. **Conflict Management and Mediation**. Cheltenham : Edward Elgar Publishing, 2024. 302 p.

Допоміжні

1. Гірник А. М. **Основи конфліктології**. Київ : Києво-Могилянська академія, 2010. 222 с.
2. Білоконенко Л. А. **Українськомовний міжособистісний конфлікт**. Кривий Ріг, 2019. 185 с.
3. Кармін А. С. **Конфліктологія** : підручник. Київ, 2019. 403 с.
4. Shaw J. R., Adams C. L. **Veterinary Medical Communication**. Wiley-Blackwell, 2012. 328 p.
5. Coe J. B., Adams C. L., Bonnett B. N. **Communication Skills for Veterinary Professionals**. Canadian Veterinary Journal. 2008.
6. Rollin B. E. **An Introduction to Veterinary Medical Ethics**. Wiley-Blackwell, 2013. 504 p.

Інформаційні ресурси

1. World Veterinary Association (WVA)
2. World Organisation for Animal Health (WOAH)
3. American Veterinary Medical Association (AVMA)
4. British Veterinary Association (BVA)
5. VetFolio Educational Resources
6. Coursera – Conflict Management Courses